

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI. ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
Egész évre 12 kor.	Negyedévre 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Felére 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A behívottak családtagjainak segítése.

Annak a felhívásnak, melyet előbbi számunk vezető helyén intéztünk jótékony nőegyesületeink elnökeihez, hamarabb, mintsem remélhettük volna, hatalmas vizshangja támadt.

Tán ugyanabban a pillanatban, melyben a mi humanizmusunk megszólalt lelkünkben s kereste az utat-módot, miként birhatná együttrezgésre a tömegek szívet hadba szólított véreink gyámol nélkül maradt családtagjainak állandó istápolása érdekében, a segítség gondolata már testet is öltött s a köz-igazgatás és a társadalom intéző szerveit áldásos együttműködésre birta, hogy a segítő kezek munkája mennél hamarabb s mennél fogatosabb legyen.

Fernbach Károly Zombor sz. kir. város és Bács-Bodrog vármegye főispánja tette egyszerre örvendetes valósággá, ami bennünk még csak teljesebbé áhító vágy és remény volt csupán. Azzá tette kettős méltóságának s belőlök folyó kettős köteletségérzetének megfelelően nemcsak a mi szűkebb városi körünkben, hanem az egész vármegye területén.

Mult csütörtökön hívta értekezletre a segítség-mozgalom szervezése ügyében városunk közművelődési és jótékony egyesületeinek vezetőit, a városi tanácsot és egyeseket s a segítő bizottság menten

megalakult, az értekezleten azonnal 1220 korona gyűlt egybe s mármár, mint alább olvasható, meg is indult a segélyösszegek folyósítása.

Nagy megnyugvás tölti el lelkünket. Az eddigi intézkedések és eredmények biztosítanak afelől, hogy idegenben fegyver alatt szolgáló honfitársaink gondviselő nélkül maradt hozzátartozói nem esnek az inségnek és nyomornak áldozataivá. S a családjuktól elszakított apák is, ha értesülnek arról, hogy családjukat jóságos szívek szerető gyámolítása megmentette a gondtól, mely rájuk leselkedett, könnyebb lélekkel fogják viselni amugy is nehéz sorsukat.

A gondozottak hálája legyen a segítő mozgalom megindítójának és munkásainak megérdemelt jutalma!

* * *

A mozgalomról és eddigi eredményeiről a következőkben számolunk be:

A főispán felhívása.

Megnehezült az idők járása feletünk! A háboru réme fenyeget s a nagy megpróbáltatások küszöbén, aggodva kérdezzük, hogy mit hoz majd a jövő.

De mig a sors kiszámíthatatlan végzésein tünődünk, immáron megmozdult a fegyveres erő félelmetes gépezete s egy igazi masina érzéketlenségével és pontosságával ontja ki magából a családapák tizezeit oda a fekete hegyek közé, ahonnan sokak számára talán nincs többé visszatérés.

Sulyos, majdnem elviselhetetlen

áldozatokat követel a hatalmas érdek megvédése mi tőlünk.

Fiainkat a mozgósítás kiszakítja a rendes polgári munka köréből, s mialatt az anektált tartományok magyar vérről már amugy is bőven áztatott földjére szállítják őket, az alatt itthon maradt hozzátartozóik közül sokan a legnehezebb anyagi helyzetben sinylődnek s ezeket az elhagyottakat nemesak a megélhetés sötét gondja emészti, hanem a fájdalom kinzó keserve is marcangolja kétségbeesésben vergődő lelküket.

Ezt a siralmas állapotot a ^{község} város társadalma nem nézheti közönyösen és tétlenül.

A jótékony irgalmas szelleme, az emberies gondolkodás kell, hogy megihlessen mindazok szívet, akiknek több jutott a földi javakból, mint azon szegényeknek, akik talán már holnap vérüket fogják ontani mi éretünk.

A testet-lelket sorvasztó nélkülözések enyhítésére és annak megakadályozására, hogy a támasz nélkül maradt családok szükölködése pusztulással fenyegető nyomorrá ne fokozódjék, a helyzet komolyságához és a veszedelem nagyságához mért hatalmas *segélyakciót* kell megindítanunk, amelyhez társadalmunk minden rétegének jóakaró támogatását és hathatós közreműködését kérem. Ha valaha, ugy most jusson eszünkbe a régi közmondás: „Kétszeresen ad, aki gyorsan ad.”

Abban a reményben, hogy sokszor tapasztalt áldozatkészsége ezuttal sem fog lankadni, sőt a viszonyok és körülmények rendkívüliségére való tekintettel még fokozottabb mértékben fog megnyilatkozni, felkérem, sziveskedjék a ^{járás} város ^{község} területén a *segély-*

FÉRFIINGEK, KALAPOK, NYAKKENDŐK,
VILLANYOS IZZÓK 150 és 220 volt feszültségre,
WOLFRAM IZZÓK 70%-os árammegtakarítással.
 Villanyos csillárok! Olcsó árak! Gyermek-kocsik!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
 ZOMBOR, KOSSUTH-U.
 A KÜLÖNLEGESSÉGI
 TÖZSDE ME ETT

akciót már a mai nappal megindítani s egy helyi segélybizottságot alakítani, amely a segélyezésre szánt pénzüsszeget vagy természetben való hozzájárulást ^{községükben városukban} az arra szorultak között szétosztja s a szükségesnek mutató intézkedéseket megteszi.

Felkérem, hogy eljárásáról öt napon belül jelentést tenni sziveskedjék annak megjelölésével, hogy a helyi segélybizottság megalakított-e és hogy a gyűjtés megindított-e?

Felkérem arra is, hogy a helyi segélybizottság állandó működéséről engem három naponként tájékoztatni sziveskedjék.

Zombor, 1909. évi március 22.

Fernbach Károly s. k.,
főispán.

Értekezlet városunkban.

A főispán felhívását mindenfelé városunkban és a vidéken, általában kedvezően fogadták.

E hó 25-én délelőtt 11 órakor a városháza kistermében a helyi segélybizottság megalakítása céljából népes értekezlet volt.

Megjelentek: *Fernbach Károlyné* a vármegyei tulipán háziipari szövetség, *Bertolino Sándorné* a napközi otthon, *Wundszám Ida* a magyar, dr. *Popovits Istvánné* a gör. kel. szerb nőegylet, *Jovanovits Leona* a Tulipánszövetség — magyar védő egyesület leányszakosztályának elnöke; *Kozma László* az olvasókör, *Buday Gergely* a róm. kath. legényegyesület, *Mérő Ignác* a függetlenségi és 48-as kör, dr. *Kosztits Lázár* a szerb Csitaonica, *Frey Imre* az ipartestület, *Weidinger Lajos* a kereskedelmi kör elnökei, *Fejér Gyula* apátplébános, *Kupuszárevits Lyubomir* gör. kel. szerb esperes, dr. *Fischer Mihály* rabbi, *Lombos Alfréd* evangélikus lelkész; a Bács-megyei Függetlenséget dr. *Jovanovits József*, a Bácskát *Tomcsányi Aladár*, a Zombor és Vidékét *Oblát Károly* és *Kemény János*, az Igazságot dr. *Pataj Sándor*, a Szlogát dr. *Bugarszky Koszta* képviselték. Továbbá: *Grüner Samu*, *Vértesi Károly*, *Zsulyevits Ernő*, *Steiner Lajos*, *Karakasevits Milivoj*, dr. *Falcione Nándor*, *Prokópy Imre*, *Ilkits Sebő*, *Sztrilich Zsigmond*, *Novakovits Izidor*, *Pánits Koszta*, *Szondy István*, *Klemm Gyula*, dr. *Alföldy Árpád* h. polgármester, *Gyurisits György* főjegyző, *Listyevity Titusz* főkapitány, *Spanyol József*, *Latinovits Szaniszló*, *Lang Gyula*, *Veszelinovits Milorád* tanácsnokok, dr. *Thurszky Zsigmond* főügyész, dr. *Agyics János* és *Radisits László* jegyzők, *Fernbach Antalné*, *Matkovits Béláné* és *Czettl Dezső*, *Tantner Ottó*, *Auth György*, *Konyovits Antal*, *Henneberg Sándor* stb.

A főispán megnyitója.

Fernbach Károly főispán megnyitójában megköszönte az érdeklődést s megindító szóval szólt arról a magasztos eszméről, amelynek érdekében az értekezletet összehívta.

Amidőn meghívásomat elfogadni szivesek voltak — ugymond — bizonyosságát adták annak, hogy az önöknek megküldött felhívásban foglalt intenciókat magukéva óhajtják tenni. A felebaráti szeretet és a nyomor enyhítése volt az indoka, hogy idejüket elrabolva, önöket ezen gyors és mulhatlanul sürgős ügyben meghívni bátorítottam. A tegnap hajnali vonat katonákat szállított a csata színterére. Bátor lélekkel és edzett szívvel mentek azok, hogy a király és haza iránti kötelességüknek eleget tegyenek és hogy miértünk küzdjenek.

Tanuja voltam egy jelenetnek, amely még a megkövesedett szívet is megindította. Egy hatalmas szál ember, egy marcona tekintetű katona fegyverét bal kezében fogva magához ölelte gyermekét... (Mély csendült a termen, amelyben a főispán hirtelen feltörő zokogása, mint a távoli halálharang visszhangja kelt szárnyra; a megdöbönt hallgatóság halványosága és a halálos csend egy hatalmas éljenbe olvadt fel a főispán azon szavaira „Bocsánat gyengeségemért!”) (Diszére válik! Éljen!)... fegyveres kezével ölelte magához zokogó feleségét... szeméből látszott a bátorság, de arcát a lepergő könnyecsek tették nedvessé... ez nem magát, hanem családját feltette... Akik tanui voltunk ennek a jelenetnek, elfordulva, lopva töröltük meg könnyező szemünket.

Ez indított arra, hogy önöket meghívjam és felkérjem, hogy tőlünk telhetőleg igyekezzünk mindent elkövetni a nyomor enyhítésére. Különösen kérem erre hölgyeim önöket, akik tulajdonképpen egyebet sem tesznek, mint áldást osztó kezekkel állnak a jótékonyaság, az emberszeretet szolgálatában. Végezzék önök a kisebb dolgokat, mi férfiak lelkesedéssel vállaljuk a nehezebbet.

Felkérem önöket, hogy nyujtsunk valamennyien kezét a közös bajban, nemzeti és felekezeti különbség nélkül, hisz egyik is olyan fia a hazának, mint a másik! (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

Mivel városunk istápolásra szorultjairól van szó, a segélybizottság elnökévé dr. *Alföldy Árpád* helyettes polgármestert ajánlom.

Segélybizottság.

Dr. *Alföldy Árpád* elfoglalván az elnöki széket, kijelenti, hogy a főispán magasztos szavai után a helyzet ecsetelésére szükség nincs. Itt nem beszélni, hanem tenni kell. Oly cselekvő szervről kell gondoskodni, amely lelkesedéssel az eszméhez méltóan fog eljárni. Indítványozza, hogy egy bizottságot küldjenek ki, amely a szükséghez képest önmagát kiegészítheti. (Helyeslés.) Véleménye szerint segélyezésnél a város tisztviselőire nehezednek első sorban a feladat, hogy a segélyezési előmunkálatokat végezzék és megállapítsák a segélyezésre szorult családok névsorát, megszövegezzék a gyűjtőleveket, az adományozásra felszólító s a közönséghez intézendő plakátokat, esetenként összehívják a megalakítandó nagybizottságot stb. Ezért kéri, hogy elnökle alatt az előértekezlet *Listyevity Titusz* főkapitány, *Gyurisits György* főjegyző, *Spanyol József*, *Latinovits Szaniszló* tanácsnokok, *Auth György* pénztáros és *Konyovits Antal* jegyzőből álló végrehajtó bizottságot küldje ki.

Sztrilich Zsigmond kéri, hogy a végre-

hajtó bizottságba a polgárság köréből is válasszanak tagokat.

Prokópy Imre sem tartja helyesnek a végrehajtó bizottság proponált összeállítását, mert a mozgalom a polgárság kebeléből indult ki és ha tisztán hivatalnokokból lesz összeállítva, a nagyközönség bizalma megrendülhet s a mozgalom a tőle vártakat nem eredményezheti. Szó sincs róla, hogy ezzel a tisztviselők lelkesedését vonná kétségbe, vagy hogy ez a kijelentése bizalmatlanság volna a tisztviselők iránt, de feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a végrehajtó bizottságot kiegészítsék a polgárság köréből is. Ez a bizottság állandó permanenciában volna s a gyűjtés, az öszszegek, valamint természetben való adományok szétosztása volna a feladata. A szétosztást a rendőrfőkapitány és a város főjegyzője, mint katonai előadó utmutatása mellett teljesítené. A bizottság kiegészítését indítványozza.

Dr. *Alföldy Árpád*: Miután rögtöni segélyezésekről és pénzkezelésről, ezzel ellenőrzésről és felelősségről is van szó, ez csak ahoz értő egyénekké oldható meg s így miután az általa proponált végrehajtó bizottság magát amugy is kiegészítheti, addig, míg a szükséges előmunkálatokat meg nem teszik, a végrehajtó bizottság kiegészítését szükséges-telenné tartja.

Dr. *Pataj Sándor* a permanens bizottság tagjai közé városrészenként napibiztosok kijelölését indítványozza.

Listyevity Titusz: A permanens bizottságra az első napokban lesz csak szükség, mert az egyszer megállapított segélyezés állandó jellegű. A nagybizottság csak esetenként tartana ülést. A végrehajtó bizottság látná el a szétosztásokat s nem is lesz szükség arra, hogy a segélyezettek a megállapított adományokért jelentkezzenek, mert azt a bizottság helyükbe küldi.

Vértesi Károly hasonló szellemben szóval fel, de a végrehajtó bizottság kiegészítését ő is szükségesnek tartja.

Buday Gergely a feles beszédet egyáltalában nem tarja helyén valónak, mert már vannak, akik éheznek. Itt a gyors segély kívánatos. Azért a maga részéről ezennel 10 koronával a gyűjtést megnyitja. A gyűjtéshez rögtön hozzájárultak: özv. *Fernbach Antalné* 150 kor., özv. *Fernbach Bálintné* 200 kor., *Fernbach Károlyné* 200 kor., *Fernbach Zsuzsa* 100 kor., *Grüner Samu* 200 kor., *Karakasevits Milivoj* 20 kor., *Magyar nőegylet* 200 kor., *Matkovits Béláné* 20 kor., *Pánits Koszta* 20 kor., *Sztrilich Zsigmond* 100 kor., *Wundszám Ida* 2 kor., összesen 1222 kor. megajánlásával. Ez az összeg addig a pár napig, míg a rendszeres gyűjtés megindul, a nyomor pillanatnyi enyhítésére elegendő.

Lombos Alfréd a gyermekek gondozására ideiglenes gyermekmenhely felállítását javasolja, s a régi sörház épületét erre a célra alkalmasnak tartja. A hölgybizottságot pedig arra kéri, hogy a bevonultak feleségét házi munkára ajánlják.

Fernbach Károlyné a gyűjtést csakis olyképen véli megoldhatónak és intenzívnek, ha városrészenként és utcánként fogantossittják.

Bertolino Sándorné kijelenti, hogy a napközi otthon helyisége 130 gyermek elhelyezésére elegendő s a vezetőség azon gyermekek gondozását, akiknek anyját a hölgybizottság napszám munkában foglalkoztatja,

magára vállalja. De szükségesnek tartaná, ha könnyen hozzáférhető helyen ingyen tej- és kenyérboltot állítanának.

Dr. Popovits Istvánné ugyanily értelemben szólal fel és kijelenti, hogy a gör. kel. nőegylet tagjai az anyák foglalkoztatására a tőlük telhetőt meg fogják tenni.

Grüner Samu: A társadalomból kiinduló akció mindenkor a legjobbnak bizonyult. A polgárság bizalommal van iránta. A hivatalos formák nehézkesek. Különösen ebben az esetben a segélyezésnek keresztülvitelére sziv kell, hogy a pénz és egyéb segélyek odajussanak, ahova kell, mert csak úgy nyithat valósággal a nyomort.

A bizottság feladata lenne megállapítani a segélyre szorultakat s a bizottsági tagoknak sziv diktálta kötelessége lenne az adományokat személyesen az arra szorultak között kiosztani. Nem hivatalos rideg formában, hanem megnyugtató, vigasztaló, szelid szavak kíséretében, amely az amugyis keserű kenyeret megédesíti s a sebzett szivekre balzsamos irkét hat.

A sajtót sem szabad kihagynunk, amely hatalmas szavával óriási eredményeket teremthet. Külön kérje fel közreműködésre őket a bizottság.

Fernbach Károly: A dr. Grüner ur által elmondottakhoz a magam részéről csak annyit kívánok kijelenteni, hogy mennyire méltánylom a sajtónak a munkásságát, legjobban bizonyítja az, hogy a Zomborban megjelenő összes lapok szerkesztőseit meghívtam ezen előértekezletre és kérem most is őket, hassanak oda, hogy minél több és nagyobb eredményeket érhesünk el. Ez az ügy megérdemli legelkeszebb támogatásukat. A végrehajtó bizottság kiegészítésül a polgárság köréből megválasztásra ajánlom:

Fejér Gyula, Kupuszarevits Lyubomir, Lombos Alfréd, dr. Fischer Mihály, Grüner Samu, dr. Falcione Nándor, Henneberg Sándor, Ilkits Sebő, Kosma László, Karakasevits Milivoj, Prokópy Imre, Satrilich Zsigmond, Tantner Ottó, Vértesi Károly, Zsuljevits-Ernő urakat.

Az értekezlet az indítványt magáévá tévén, felkéri a végrehajtó bizottság elnökét, hogy a gyűjtőveket nyomassa ki s a további megbeszélések céljából a már kiegészített végrehajtó bizottságot pénteken délután 3 órára hívja össze.

A végrehajtó bizottság működése.

Folyó hó 26-án, pénteken délután tartotta meg a helyi segélybizottság végrehajtó bizottsága dr. Alföldy Árpád h. polgármester elnöke alatt első értekezletét, hogy az előértekezleten elhangzott segélyezési módok közül a legjobbat kiválasztva, működését a jótékony szolgálatában azonnal megkezdhesse. A tárgyalások megkezdése előtt a bizottság a jótékony egyesületek nőelnökeit teljes elnöki hatáskörrel ruházta fel és elhatározta, hogy a végrehajtó bizottságba a felsővárosi söröző jótékony asztaltársaság elnökét Józich Gyulát, a mérnöki asztaltársaság elnökét Sztankovits Györgyöt, valamint a Viglegények asztaltársaságának elnökét, dr. Novák Elemért közreműködésre felkéri.

A segélyezés összege felnőtteknél napi 1 koronában, gyermekeknél napi 30 fillérben állapítatik meg; a természetbeli adományokat piaci értékben osztják szét; a maximális szolgáltatás a napi 2 koronát nem haladhatja meg; betegség esetén a bizottság külön esetenként megállapítandó segélyt nyújt. Fel-

kérték az elnököt, hogy pontos jegyzéket vezettessen a segélyezettokról.

Satrilich Zsigmond az adományoknak a helyszínén való kézbesítését indítványozza, mert a bizottság tagjai így közvetlen tapasztalataik alapján tehetnek a működő bizottságnak propozíciókat.

Elismerés illeti Listyevity Titusz főkapitányt, aki a szükséges és minden tekintetben kielégítő pontos adatokat ily rövid idő alatt rendelkezésre bocsájtotta.

Naponta segélyezendők:

Abadzsin Illésné	1 gyermek	1:30 kor.
Anisits Józsefné	2	1:60 "
Csicsovacszy Györgyné	"	1:— "
Csicsovacszy Sebőné	1 gyermek	1:30 "
Csuvárdits Péterné	2	1:60 "
Czirkl Józsefné	"	1:— "
Dorotits Györgyné	2 gyermek	1:60 "
Fábián Vincéné	"	1:— "
Gärtner Károlyné	2 gyermek	1:60 "
Gromilovits Andrásné	"	1:— "
Guczunya Sándorné	1 gyermek	1:30 "
Hornyák Mihályné	"	1:— "
Jevrics Györgyné	1 gyermek	1:30 "
Hajósevits Józsefné	1	1:30 "
Janyatovits Száva	1	1:30 "
Jerkovits Szávané	3	1:90 "
Jerkovits György szülei	"	1:— "
Rákits Péterné	"	1:— "
Szadovszky Józsefné	"	1:— "
Sztojasisz Radivojné	1 gyermek	1:30 "
Szecsujszky Velimírné beteg 1 gy.	2	2:— "
Sztojkov Szimané	2 gyermek	1:60 "
Szklinovszky Ádámné	2	2:— "
Markovits Mihályné	2	1:60 "
Novák Sebő Szávané	2	1:60 "
Pekánovits Péterné	"	1:— "
Pekánovits Józsefné	"	1:— "
Parchetits Jánosné	2 gyermek	1:60 "
Radanov Lázárné	"	1:— "
Kolarits Vincéné	4 gyermek	2:— "
Kubatovits Istvánné	2	1:60 "
Mikkovits Istvánné	"	1:— "
Mazur Jánosné	1 gyermek	1:30 "
Mikus Kálmánné	"	1:— "
Tuczakovits Miladinné	4 gyermek	2:— "
Veréb Istvánné	1	1:30 "
Vujkovits Lázárné	1	1:30 "
Varga Ferencné	1	1:30 "
Vukicsevits Györgyné	3	1:90 "
Szecszen Istvánné	1	1:30 "
Bosnyák Mátyás	2	1:60 "
Bogdán Józsefné	1	1:30 "
Lemits Mártonné	1	1:30 "
Sztojacsics Mladenné	"	1:— "
Obrikovits Veszelinné	"	1:— "
Vukovits Andrásné	"	1:— "
Obuskovits Szilárdné	"	1:— "
Markovits Józsefné	"	1:— "
Nasztasits Kosztáné	"	1:— "
Mraesina Istvánné	1 gyermek	1:30 "
Kanurics Vojislávné	"	1:— "
Bogdán Ferencné	2 gyermek	1:60 "
Nikolits Illésné	"	1:— "
Répits Jusztinné	1 gyermek	1:30 "
Gruits Szekula szülei	"	2:— "
Lallosevits Miladinné	2 gyermek	1:60 "
Manojlovits Jánosné	2	1:60 "
Lugumerszky Istvánné	1	1:30 "
Manojlovits Istvánné	"	1:— "
Merl Ferencné	2 gyermek	1:60 "
Belyanszky Dobrivojné	"	1:— "

A megállapított segélyösszegeket kedden délelőtt 9 órától 11 óráig a városi házépénstárban a főkapitány által kiállított igazoló jegy ellenében fizetik ki egy hétre.

A végrehajtó bizottság ezután felkérte tagjait, hogy minden vasárnap délelőtt 1/2, 12 órakor ülésre megjelenni sziveskedjenek.

Zombor, március 29.

A baja-báttaszéki hid.

Nagy küldöttség járt a múlt napokban Saterényi államtitkárnál a baja-báttaszéki hid ügyében. A küldöttségben Bácskát Ambrozovits Lajos bajai főispán, Fernbach József, Fernbach Péter, Lányi Mór, Mihajlovits Endre és Rajk Aladár országgyűlési képviselték. Rajk Aladár volt a küldöttség szónoka, aki arra kérte az államtitkárt, nyugtassa meg az érdekelt vármegyét és városokat, hogy a baja-báttaszéki hid megnyitásának elhalasztása nem huzódik soká. Saterényi József államtitkár kijelentette, hogy a teherképességi és forgalombiztonsági szempontok miatt szenved halasztást a megnyitás, de legyenek nyugodtan az érdekeltek, hogy néhány hét múlva megnyílik a hid és átadják a forgalomnak. A küldöttség megéljenezte az államtitkárt.

A posta új szervezete.

A hivatalos lapban a kereskedelemügyi miniszternek egy rendelete jelent meg, amely április 1-től kezdve új rendeletet léptet életbe a posta-, táviró- és telefon-szolgálatban. A terjedelmes rendeletnek, amely a postaintézmény minden ágára részletes és világos intézkedéseket állapít meg, fontossága abban áll, hogy megvalósítja a postai igazgatás régóta tervezett decentralizációját. Egy erős, a minisztériumtól függetlenített középponti szervezet mellett szélesebb hatáskörrel ruházta föl a vidéki postaigazgatóságokat és a postai vezérigazgatóságot, amely fölött csak a kereskedelmi minisztérium postaszakosztálya áll. A végrehajtó szolgálatot teljesen újjászervezi a rendelet, amely országos felügyelő bizottságot, műszaki főfelügyelőt és felügyelősegeket létesít. Az új intézmények következtében a mintaszerű magyar posta csak emelkedhetik világszerte ismét tökéletességében.

Verbász és Kula versengése.

A „Bácskai Közérdek“ című kulai lapban „Járásaink újabb beosztása“ című vezércikk jelent meg, amely Bács-Bodrog vármegye járásainak új beosztását kívánván, burkoltan, de okos érvekkel Verbásznak is szertne egyet. Hogy ezzel nem csekély új dolgot pendit meg a szerző, mutatja az az óriási fölajdulás, amely a „Rozsdás szög“ címen az előbbi cikkekre válasz akar lenni.

Válasznak ugyan válasz, de olyan önérdék szülte, mintha e cikkirő milliókat veszene ezzel s mintha „Kulá“-ra az „Állandó Kunktátor“ itéletnapjának az elérézését akarná megakadályozni.

Hát szó sincs róla, hogy bizony Keeskemét és Nagykörös, értsd Verbász és Kula versengése ezután csakugyan szőnyegre kerül. De hát bizony mi verbásziak erről nem tehetünk. A természet törvénye szigorú! Itt holmi való és valótlan adatokkal dobálózni s hozzá még a szomszéd, erősen előretörtető Verbászt holmi epés epitetonokkal ledorongolni akarni annyit tesz, mint falra borsót hányni.

Verbász halad a maga útján, nem szorult a szomszéd Kula segítségére sem a múltban, sem a jelenben s ha voltak ott is egyes kiváló s önzetlenül gondolkodó egyének, akik Kula maradiságát s a sokszor szükséges alkotkészség megtagadását rosszalták s viszont

Verbászt, melynek büszkesége a gimnáziuma, amely cikkirő szerint „100 év alatt valami nagy buzgóságot nem fejtett ki a magyarosítás terén,“ amely állítás gonosz indulatból származó tódítás, — majd különben rátérünk még — pártfogolták, nemes áldozatkészességét magasztalták, mert hiszen 200.000 koronáról van itt szó s mindent megmozgattak, hogy az igazán intelligens módon s nagyon józanul gondolkodó s mindenkor áldozatrakész Verbász törekvését, haladását támogassák, — azt nagyon természetesen, okosnak találjuk, mert hiszen minden haladni akaró polgár csak örvend a fejlődésnek, örvend annak, ha ő is előmozdíthat olyan törekvést, amely a közjóra, amely édes hazánk javára szolgál.

„Haladni,“ ez legyen a jelszavunk! Haladni még akkor is, amikor a zsebünk is megérzi, de okosan, önzetlenül, mert ha az önzés, e rút féreg ott lappang zsákunk fenekén, az még veszedelmesebb, mint a rozsdás szög, mert ez még kibujhat a zsákból és még szögezni is lehet vele, de az önzés, e rút féreg megőrli a feneketlen zsákot is és a közjó adja meg az árát.

Ugyan mutasson rá cikkirő csak egy dologra is, ami Kula haladását jellemzi. Igen, ott van a posztógyárak, amelynek mindnyájan, akik iparunk, kereskedelmünk haladását óhajtjuk, kívánjuk, igazán örvendünk, de aztán vége mindennek. Ezt is különben „Részvénytársaság“-nak kellett átadni, hogy tovább éljen. Verbász pedig, amely 120 éves, tehát a története nem nyulik századokra, ime annyira haladt, hogy akarva nem akarva, ell kell ismernie mindenkinek fölényét Kula fölött. Fővonalunk, főgimnáziumunk, polgári leányiskolánk, Rákóczi ártézi fürdőnk, az óriási Hungária-kendergyár, villamvilágítás, főposta, telefon, olyan kereskedelem és ipar, amely Bácskában a nagyobb városokat leszámítva, elsőrangú, közegészséget illetőleg két szép parkunk, (az újverbászi lelkes urinók létesítették a polgárokkel egyetemben s négyezer korona értékű pavillont építettek oda padokkal, villamvilágítással stb.), modern épületeink s nem Grundlochokban cigánymódra meghuzódók, gyönyörű hat, illetőleg két fasoros, zsinóregyenes utcáink stb. mindarról tanuskodnak, hogy Alsó-Bácska közepén Verbászé a jövő s Kulának — mint önhibájából származó maradiság típusának — jó éjszakát kívánunk. Most már késő minden, a természet rendje ellen nem lehet hadonázni!

Ugyan cikkirő legyen szives kérdezze meg az ott lévő hivatalnoki kart — leszámítva egynéhány öreg bácsit, aki már odarögződött és egy-két ügyvédet — nem jön-e szivesebben Verbászra? S bizonyára igenlő választ kap. De hát ez természetes! Ne hozunk példának mást, mint azt, hogy az ifjabb tisztviselőknél, akik bizonyára a kulaiak szép szeméért nem tesznek coelibátusi fogadalmat — 2—4 gyermekük van, akiket taníttatni kell. Ezek megnőnek, 10 évesek lesznek; a mai fizetés mellett vajmi nehéz dolog 1—2 gyermeket 40—80 korona havidi mellett máshová adni tanítás végett. De az is fontos, hogy a szülő sokkal szivesebben látja a maga csemetéjét oldala mellett fölseperedni, mint idegen szárnyak alatt. Ha tehát egy tisztviselő — akinek csak 2—3 gyermeke van is — olyan helyre kerülhet, ahol gyermekeit saját védő szárnyai fölnevelheti s kitaníttathatja, csak nem olyan tökkelütött, hogy erről lemondjon. Hisz mit adhat egy szegény tisztviselő manapság gyermekeinek?

Ugyiszólva semmi anyagi vagyont, de adhat szellemi tőkét, t. i. kitaníttatja őket s megadja nekik a szárnyat a továbbrepülésre. És ez a fontos egy tisztviselőnél.

Verbász tehát olyan fontos hely, amely elől sem államnak, sem megyének az új járássok beosztásánál kitérni nem lehet, nem pedig éppen a tisztviselői kar szempontjából. Mi verbásziak nem akarjuk Kulától a hivatalokat elcsalni; Kulának maradjon meg az, ami eddig volt.

Belátjuk magunk is, hogy Kula hivatalnoki kar nélkül Kucorává sülyedne, de miért irigyli tülünk Kula azt, amire fölényünkél fogva jogos igényt tartunk? Hogy cikkirő Verbász haladását csak a vak szerencsének, a szemességnek és Kula közönyösségének tudja be, és kétségbe vonja a verbásziak áldozatkészességét, a haladás iránt való érzékét, azzal mi nem sokat törődünk, mert hiszen a tettek beszélnek.

A cikkirőnél nem cáfolunk semmit, mert „Ignos fallit, notis est derisui“, de azt már határozottan kikérjük magunknak, hogy a 100 éves verbászi gimnáziumot főleg a magyarosítás szempontjából lekiéssinylje. — Van a cikkirőben egy kis hazafias érzés? Magyar ember ön? Ha van önben hazafias érzés, ha ön magyar ember, ha anyanyelve nem is volt magyar és így beszél egy, mindenütt arról ismert intézetről, hogy fontos hazafias missziója 38—40 körülötte elterülő községre terjed — akkor meggyanusítja legdrágább kincsünket, amelyre Verbász mindig büszke, és hazafiatlanságot követ el, hamis adatokból indulván ki.

Hogy Újverbász 7000 lakója közül csak 900 szerepel a magyarok között, azzal sehogyan sem lehet a gimnázium magyarosításának a huzgóságát kétségbevonni, mert hiszen itt magától értetődik, hogy anyanyelvről van szó. — Jöjjön bárki Verbászra és győződjék meg arról, hogy a tisztán német telepítvény apraja-nagyja 40—50 éves korig kevés kivétellel beszél magyarul.

Hát cikkirő szerint csak az a magyar ember, akinek az anyanyelve magyar? Nagyon sajnálom a felfogását és csak azt mondom erre, hogy az ilyen tulzó sovínisztáktól mentesen meg minket az Isten! Igazán eme rossz indulatból származó s minden alapot nélkülöző meggyanusításra, nincs más választásunk csak az, hogy: „Szégyelje magát az ur!“ Az ilyen lelketlen gyanúsítás úgy az intézet fenntartóját, mint pedig a hazafias és buzgón munkálkodó tanártestületet sérti.

Váddal illetni könnyű, de tessék bizonyítani is azt; badar, frázisokkal, ráfogásokkal dobálózni nem illik még akkor sem, ha érezzük, hogy ég fölöttünk a ház.

A verbásziak s még kevésbé a verbászi gimnázium tanárai nem fognak a cikkirőtől hazafiaságot tanulni, mert arra nincs szükségük, de arra kérik és figyelmeztetik, hogy őrizkedjék a jövőben ilyen rút meggyanusítástól. Mi nem bánjuk, ha cikkirő akár a megye központjává teszi is Kulát, ha nemcsak törvényeséket, de királyi ítélőtáblát is szerez oda, de arra kérjük a jövőben, hogy kevesebbet személyeskedjék, okosabb, csattanósabb argumentumokkal harcoljon Verbász ellen, mely a viláért sem akarja Kula vesztét. Ha így cselekszik, talán nagyobb fogantja lesz fölajdulásának, talán jobban meghallgatják ott is, ahol hasábokra terjedő sértő lamentálásai eddig vajmi csekély hitelre találtak.

Ne csürjük-csavarjuk tovább a dolgot; bizzuk a jövőre Verbászt és Kulát és majd meglátjuk melyik az, amelynek nagyobb a hivatása, fontosabb a szerepe. Addig is béke velünk! sz. s.

A József főherceg Szanatórium Egyesületének albuma.

A József főherceg Szanatórium Egyesületnek „A közművelődés és jótékonyaság zászló-tartói“ cím alatt kiadandó diszalbum ügyében f. hó 26-án Alföldy Gedeonné védő távollétében Vértesi Károly, mint a Szanatórium részéről felkért helybeli szerkesztő, értekezletre hívta városunk társadalmának vezető tagjait. Az értekezlet bizottságot alakított e célra s a bizottságba a következő hölgyeket és urakat választotta be:

Fernbach Károlyné, Sztankovits Györgyné, id. Michels Jánosné, Hauke Imréné, Bertolinó Sándorné, Fernbach Antalné, Popp Györgyné, Vértesi Károlyné, Tárcazy Istvánné, Preszly Jánosné, Wundszám Ida, Szabó Lászlóné, Rittinger Antalné, Gertinger Pálné, Sztipits Istvánné, dr. Poppovits Istvánné, Vukicsévits Katinka, dr. Danninger Ádámné, Spitzer Mórné, dr. Bruck Árminné, dr. Csernyus Pálné, dr. Németh Arthurné, Szemző Istvánné, dr. Alföldy Gedeonné, dr. Késmárky Beláné, Koczkár Adrienne, Jovánovits Leona, Szakáll Margit, Vértesi Adrienne, Karácson Olga és Donoszlovits Eryca urleányok, Rácz Soma, dr. Pataj Sándor, Prokópy Imre, Trencsény Károly, Zsoldos Benő, Türr Antal, dr. Donoszlovits Vilmos, dr. Gál Rezső, dr. Kabos Márton, Latinovits Szaniszló, Buday Gerő, Littway Béla, Tenus Tivadar, dr. Alföldy Árpád, Dömötör Pál, dr. Dömötör Győző, dr. Eperjessy Béla, dr. Köhlmann Dezső, dr. Margalits Ede, Novákovits Izidor, Szántó Károly, dr. Závodszy Levente, Tomesanyi Aladár, Kemény János, dr. Müller János, Kozma László, dr. Wollheimer Vilmos, dr. Hermann Antal, Krump Vilmos, Rittinger Antal, Zsulyevits Ernő, Vojnits István, dr. Falcione Nándor, dr. Ferencsik Lajos, Henneberg Sándor, Fodor Mihály, Moldován Lajos, dr. Németh Arthur, dr. Zátonyi Dezső, dr. Szondy István, Briedmann Andor, Mészáros Béla és Inhoff József.

A szűkebbkörű bizottságot felhatalmazta az értekezlet, hogy a szükséghez képest kiegészíthesse magát s a szerkesztő elnöklete alatt működését mihamarabb megkezdhesse.

Védőegyesületi közgyűlés.

A Tulipán Szövetség — Magyar Védő Egyesület Zomborban folyó hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg évi rendes tisztújító közgyűlését. Vértesi Károly elnök hosszabb megnyitó beszédében vázolta az egyesület célját és hivatását, további kintartásra buzdítván a közgyűlésre összejöött tagokat.

Élénk lelkesedést keltett a központ megleghangu üdvözlő sürgönye, melyet a közgyűlés legott szívélyesen viszonzott. E sürgönyöket a következőkben közöljük:

VÉRTESI KÁROLY ügyvéd

ZOMBOR.

Testvér egyesületünk közgyűlése alkalmasból fogadják legszívélyesebb üdvözlésünket. Vezesse minden tényünk egy lépéssel előre hazánk népének jólétéért folytatott küzdelmünket. — Gr. Somssich Tihamér,

társelnök. Dobieszki Sándor, ügyvezető tanácsos.

A Tulipán Szövetség — Magyar Védő Egyesületnek

BUDAPESTEN,
József-körút 8. szám.

Köszönjük szives megemlékezésüket. Mai közgyűlésünkön örömet keltett a sürgönyük. Az anyaegyesület jó példáját követjük mindenben. Kérjük irányításukat. Rendületlenül maradunk hűveik.

A közgyűlésből:

Dr. Turányi Zsigmond, Vértesi Károly,
titkár. elnök.

Dr. Turányi Zsigmond titkár felolvasta ezután az egyesület új ügyrend tervezetét, melyet a közgyűlés elfogadott.

Knipl János pénztárnoki jelentését és a számvizsgálók jelentését a közgyűlés elfogadta és a felmentvényt megadta.

A közgyűlés ezután dr. Novák Elemér vezetése mellett megejtette a tisztújítást. Egyhangulag megválasztott a következő tisztikar:

Elnök: Vértesi Károly.

Aelnökök: Mérő Ignác, Rácz Soma, Spitzer Sándor, Steiner Lajos.

Ügyvezető-igazgató: Zabik László.

Titkárok: dr. Fratricsevits Aszt Vincze, dr. Turányi Zsigmond, dr. Henneberg Géza.

Jegyző: Paresetich Ernő.

Ügyész: dr. Gál Rezső.

Pénztáros Knipl János.

Számvizsgáló-bizottság: elnök: Raisz Lajos; tagok: Czettl Dezső, Lederer Mihály.

Választmány: Balassa Szilveszter, Buday Gergely, dr. Cserniczky Andor, Diener János, dr. Donozlovits Vilmos, Fernbach Károly, Fernbach Péter, Frey Imre, Goldfahn Bernát, Henneberg Sándor, Hermann József, dr. Jovánovits József, Karakasevits Milivoj, Kollár József, Krizmanits Imre, Listyevity Titusz, Mátrai Zsigmond, Mayer István, dr. Novák Elemér, dr. Pataj Sándor, Prokópy Imre, Sauer Sándor, Spanyol József, ifj. Stempel Samu, Szabó Nándor Péter, Szondy Máttyás, Szuppek Gyula, Sztrilich Zsigmond, Vujevich Alajos, Zsulyevits Ernő.

Leányosztály. Elnökök: Koczkar Adrienne, Jovánovits Leona.

Aelnökök: Donozlovits Eryca, Vértesi Adrienne, Halász Magda.

Titkár: Szondy István.

Tagok: Abelesz Zsófia, Hajnal Ida, Jusits Margit, Kaics Erzsi, Mayer Riza, Pekánovits Katica, Predragovits Lincsi, Popovics Milla, Sztojsics Piroška, Vojnits Ilonka.

A közgyűlés dr. Novák Elemér indítványára köszönetet és bizalmat szavazott a tisztikarnak és a buzgó leányosztálynak, melynek tagjai Jovánovits Leona elnöknő vezetésével szintén megjelentek a közgyűlésen. — Vértesi Károly elnök köszönetét fejezte ki a tisztikar nevében a bizalomért és a közgyűlést bezárta.

Olasz hangverseny.

A zombori kaszinó-egyesületi, — a zombori gör. kel. szerb egyházi, — a zombori iparos — és a zombori gör. kel. szerb polgári dalárda a *behívott hadkötelesek családtagjainak segélyezésére* 1909. évi április hó 1-én (csütörtökön), 2-án (pénteken) és 3-án (szombaton) a városi színházban jótékony-célú hangversenyt rendez a következő műsorral:

I. RÉSZ.

Verdi: *Il Trovatore*. Játssza az egyesített cigányzenekar.

1. M. Chiesa: *Jo tamera mi ripitea*. (Cante popolare.) Férfikar. Éneklí az egyesített dalárda.

2. Mascagni: *Siciliana a Cavaleria Rusticanaból* éneklí *Hrabovszky* István, kíséri az egyesített cigányzenekar.

3. F. Paulo Tosti: *La Serenata*. Éneklí *Lukits* Dobrilla, zongorán kíséri *Kovacsits* Bojana.

4. J. Carl: *La mia Perla*. (Canzonetta Fiumana.) Férfikar. Éneklí az egyesített dalárda.

5. Leoncavallo: *Bajazzók*. I. Zongorán *Blumenthal* Károly és *Travnyik* Béla.

6. Pestalozza: *Ciribiribin*. Dalkeringő. Éneklí *Kriszák* Ádámné, kíséri az egyesített cigányzenekar.

7. A. de Re: *Casa nostra* (Canzonetta Fiumana) Éneklí *Marschall* Béla, zongorán kíséri *Tomcsányi* Aladár.

8. M. Chiesa: *Vieni, vieni a la Barchetta* (Cante popolare). Oboán előadja *Glöckner* Károly. Kísérik: hegedűn *Tantner* Ottó, *Hermecz* Ferenc, brácsán *Tomcsányi* Aladár, kishögön *Henneberg* Géza.

9. L. Scodnik: *Fior di peccato* (Vita fiumana). Éneklí *Hrabovszky* István, zongorán kíséri *Marschall* Béla.

10. G. Gianfre: *Bazime Bazime* (Cante popolare). Férfikar. Éneklí az egyesített dalárda.

(10 perc szünet.)

II. RÉSZ.

1. Gonnod: *Fauszt* (potpourri) játssza a tamburazenekar.

2. Verdi: *Ave Mária Othellóból*. Éneklí *Sippert* Olga; harmóniumon kíséri *Tomcsányi* Aladár.

3. G. Poropat: *Dimmi una volta sí*. Férfikar. Éneklí az egyesített dalárda.

4. Leoncavallo: *Pagliacci nagy áriája*. Éneklí *Bárdos* Ármin; zongorán kíséri *Marschall* Béla.

5. F. Panló Tosti: *Vorrei Morire!* Éneklí *Rácz* Sománé; zongorán kíséri özv. *Wolf* Vendelné.

6. Verdi: *Tu sul labbro de vegenti a Nabukodonozorból*. Éneklí *Marschall* Béla; zongorán kíséri *Tomcsányi* Aladár.

7. Leoncavallo: *Bajazzók II*. Zongorán *Blumenthal* Károly és *Travnyik* Béla.

8. A. Stradella: *Vieni sul mar*. Éneklí *Rácz* Sománé; zongorán kíséri özv. *Wolf* Vendelné.

9. Verdi: *Romanc* (Radamesz) Aidából. Éneklí *Hrabovszky* István; zongorán kíséri *Marschall* Béla.

10. G. Zernich: *Sotto il ponte di Rialto* (Canzonetta Veneziana). Férfikar. Éneklí az egyesített dalárda.

Proscenium páholy 12 korona. Páholy 10 korona. Földszinti ülőhely 2 korona. A szombati előadásra karzati ülőhely 1 korona. Állóhely 60 fillér.

A magyar páholybérlok elővételi joga a csütörtök esti előadásra április 1-én délig Schön Adolf könyvkereskedésében, a szerb páholybérlok elővételi joga a péntek esti előadásra április 2-án délig Karakasevits Milivoj urnál tartatnak fenn. A szombat esti előadásra a páholyelővételi jogok érvénytelenek, jegyek Kollár József urnál válthatók.

Pénztárnyitás mindhárom napon délután 7 órakor. Kezdeteste 8 órakor.

A zongorát Raab Károly zongoraterme ingyen bocsájtotta rendelkezésre.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA“

XXXII. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyv- dájába küldendők.

H I R E K.

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök kinevezte: Proll Ferenc zombori pü. titkárt, Törös Sándor pü. titkárt és pénzügyigazgató helyettesét, Semberi István pü. titkárt pénzügyi tanácsosokká; Hukk Kálmán, Travnyik Béla, Major József, Vass Ferenc pü. segédtitkárokat pénzügyi titkárokká; dr. Komáromy Dezső, dr. Hermann Antal, dr. Moldován Lajos, dr. Czirjék Mihály, Hubai Miklós pénzügyi fogalmazókat pénzügyi segédtitkárokká a jelenlegi állomáshelyen való megmaradással.

Cimadományozás. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Komáromy Gyula zombori pénzügyi titkárnak a pénzügyi tanácsosi címet és jelleget adományozta.

Adóhivatali kinevezések. Az adóhivatali tisztviselők várva-várt előléptetését a hivatalos lap közli. Vármegyénk és a város területén a következők léptettek elő: Elekes Ferenc szabadkai pénztárnok a VII; Berreg János újvidéki pénztárnok és Lénárd János zombori ellenőr a VIII; Fuchs Antal zentai, Flodung Ignác kulai, Sarecz Ignác bajai, Raffay Dávid titeli, Czinkó Kornél palánkai, Csepella Tamás óbecsei ellenőrök, Grünwald István bajai, Pap Albert zombori, Pakulár Gerő zombori, Bukta Gábor zombori és Petonszky Imre zombori adóhivatali segédek a IX; Ispánovits Ádám zombori, May Máttyás zombori, Kovács Imre zombori, Vas Adolf zentai, Neagrady József óbecsei, Balázs János szabadkai, Boros Soma bácsostolyai, Lukács Lipót bajai, Spiller Oszkár újvidéki, Bayer Miksa titeli, Juvenka Emil újvidéki, Kirschner Emil palánkai, Völgyi József bácsostolyai, Horák Lajos újvidéki, Keller András szabadkai, Futó Mihály kulai, Lantos József kulai és Lovas Mihály óbecsei adóhivatali segédek a X. fizetési osztályba léptek elő.

Athelyezés és kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Mészáros Bálint pozsonyi fogalmazó gyakornokot és dr. Rani-szadjev György nyitrai m. kir. pénzügyőri szemlést a zombori pénzügyigazgatósághoz pü. fogalmazókká nevezte ki.

Miniszteri köszönet. A közoktatásügyi miniszter bajai Vojnits István báró nyugalmazott főispánnak, a néhai Siskovics Tamás emlékére tett 10.500 koronás családi segélydíj alapítványáért köszönetét nyilvánította.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Szabó Béla kovásznai járásbírói irodáját az újvidéki törvényszékhez helyezte át.

Nyilvánossági jog. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a zombori magán polgári leányiskolának a nyilvánossági jogot megadta s ezzel az itt nyert bizonyítványok az állami iskolákéval teljesen egyenlőek.

Nyomdászaink mulatsága. Ha minden fáradozásunk, melyet embertársaink istápolására fordítunk, haszontalan volna, s legnemesebb törekvéseinknek nem lehetne semmi eredménye, a felebaráti szeretet magasztos elvénél fogva, hogy az elhagyottakat gyámolítsuk, a szenvedőt vigasztaljuk, a megtevélyedőket a helyes utra vezéreljük a kötelességteljesítéstől senkit el nem riaszthat. A nyomdászok, akik saját könyvtárak alapja, részben pedig tudóvszben szenvedő társaik felsegélyezésére akartak mulatságot rendezni, a felebaráti szeretet érzelmétől áthatva elhatározták, hogy április hó 11-én, husvét első napján rendezendő mulatságuk tiszta jövedelmének egy részét a behívottak családtagjainak felsegélyezésére fordítják. — Örömmel regisztráljuk ezen hirt és kérjük közönségünket, hogy nyomdászainkat nemes törekvésükben odaadóan támogathatni szíveskedjenek.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Varnyu István óbecsei lakost a tokaji adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárrá nevezte ki.

AV. H. O. Sz. bácsmegeyi választmánya április hó 5-én tartja meg a Vadászkiáltó kávéház külön helyiségében rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki jelentés. 2. Költségvetés. 3. Részletes tisztújítás. 4. Pénztári jelentés. 5. Esetleges indítványok.

A Bács-Bodrog vármegyei Irodalmi Társaság folyó hó 28-án délután 6 órakor tartotta rendes évi közgyűlését, melyen a szokásos jelentések meghallgatása és tudomásul vétele után megejtették a tisztújítást, helyesebben mondva, megerősítették a régi tisztikart. Ez is hagyományos szokás összes kulturintézményeinknél, tekintet nélkül arra, hogy a régi megválasztottak a kellő érdeklődést tanúsították-e az intézmény dolgai iránt vagy sem. E tekintetben pedig a rosta működése a mi irodalmi társaságunkban is el kellett volna. Intézmények szolgáltatásában sohasem szabad személyi hiúságokért az ügy érdekeit feláldozni. A tisztújítás eredménye a következő: Elnök: Vértési Károly. Alelnökök: Rácz Soma Zombor, dr. Milkó Izidor Szabadka, dr. Lemberger Ármán Baja, dr. Rohonyi Gyula Ujvidék. Főtitkár: dr. Pataj Sándor. Titkár: Prokópy Imre. Könyvtáros: Trencsény Károly. Pénztáros: Zsoldos Benő. Alapítványos: Türr Antal. Ügyész: dr. Balogh Ernő. Választmány: I. Helybeli: dr. Gál Rezső, dr. Donoszlovits Vilmos, dr. Kabos Márton, Latinovits Szaniszló, dr. Eperjessy Béla, dr. Kohlmann Dezső. II. Vidéki: Dudás Gyula, Evetovich János, Janda Matild, dr. Lovász Márton, Zsedényi Aladár, dr. Révész Ernő. Számvizsgálók: Bárány Zsiga, Novákovits Izidor, dr. Závodszy Levente.

A zombori Korona-gőzmalom csődügye. A csődbe jutott zombori Korona-gőzmalom ügyében Belt Ferenc és igazgatótársai ellen a kir. ügyészség család bukás miatt emelt vádat. A királyi ügyészség ezen vádirata ellen a terhelték részéről beadott kifogásokat a napokban tárgyalta a zombori törvényszék vádpancá s tekintettel arra, hogy a vizsgálat során beigazolást nyert a törvényszéki könyvszakértői véleményekkel a csődbe jutott gőzmalom aktivitása s az a körülmény, hogy a gőzmalom üzletvezetése teljesen korrekt és szabályszerű volt, a vádpancás ügy Belt Ferenc vezérigazgató, valamint igazgatótársai ellen a további eljárást büncselekmény hiányából megszüntette.

Gyilkosság. Egész Jánoshalma községet igazgatóságban tartja az a gyilkosság, mely a napokban történt. Hugyi Mihály vasárnap este 10—11 óra felé haza tartott. Az egyik félreeső helyen hirtelen eléje ugrott egy ismeretlen egyén és egy rövid bottal úgy vágta fejbe, hogy a kapott sérülés folytán még aznap meghalt. A csendőrség a nyomozást megindította, de a gaz tettest mindeddig kézrekeríteni nem sikerült.

Kinevezés. A szegedi kir. itélőtábla elnöke Lescheditzky Ferenc végzett joghallgató hódási lakost a vezetése alatt álló kir. itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Szabad Lyceum. Mult vasárnap d. u. 5 órakor dr. Cholnoky Jenő kolozsvári egyetemi tanár tartott rendkívül élvezetes és tanulságos előadást Kináról. Bár maga a bevezető előadás egy óra hosszat, a képek vetítése s a hozzájuk fűzött magyarázatok másfél óra hosszat tartott, bár a zsufolásig megtelt teremben rendkívül nagy volt a hőség, a közönség hiven kitartott s mindvégig lankadatlan érdeklődéssel kísérte a tudós professzornak fejtegetéseit és magyarázatait. Hogy közönségünk, mely különben nem egyszer adta már bizonyágát kitartó figyelmének, sőt ítéletmondása hivatott helyről nyilvános dicséretet is nyert érte, egy az európai érdeklődés körén még mindig meglehetősen kívül eső ország viszonyainak ily széles alapon adott ismertetését szinte tűrhetetlen atmoszférában feszült figyelemmel hallgatta végig, az ezáltal nem annyira közönségünk tudásvágyát és hallgatói fegyelmességét, mint inkább a tudós professzornak rendkívül könnyed, tudományos kérdéseket is világosan megértető, összehasonlításokkal szemléltető s helylyel-közzel humoros célzásokkal és enyvelgésekkel felelevenítő előadását dicséri. Nem egyszer jóízű hangos kacagás tört ki s töltötte be a városháza nagytermét egy-egy aperçu-je nyomán. Ha valaki kívülről hallja, azt hitte volna, hogy valami jeles komédián mulat a közönség s nem tudományos előadáson épül. Nevelte az előadás érdekességét, hogy Kína földjét, természeti viszonyait, népét, állami és társadalmi intézményeit, családi életét nem könyvekből, hanem saját tapasztalatából szerzett tudása alapján ismertette, bele-beleszóvén az ismertetésbe saját Kina-járásának viszontagságait és érdekes epizódjait is. A bemutatott képek — volt vagy hetven, — jórészt saját fölvételei. Sok tanulságtól és nagy gyönyörűségtől estek el, akik az előadást elmaradtak. Akik ott voltak, minden hála nélkül az igazi Kina megismeretéseért, melyről a globe-trotterek felületes, sokszor becsapón alapuló utleírásai alapján merőben hamis nézetek uralkodnak még ma is mindenfelé.

A züllött gyermekek érdekében. Az utóbbi időben úgy a fővárosban, valamint a vidéken is felette meggritkultak a törvényszéki rovat azon hirei, melyek fiatal, valóságilag még zsenge korban levő gyermekek által elkövetett bűntettekről számoltak be. Hogy most javult a helyzet, az egyedül az Országos Gyermekevédő Ligának köszönhető, mely rövid 3 évi fenállása óta máris 14,226 elhagyott gyermeket mentett meg az elzülléstől és szeretettel karolván fel őket, a társadalom hasznos munkás elemeivé neveli fel. A Liga tehát méltán megérdemli, hogy a közönség őt emberbaráti törekvéseiben határozottan támogassa, mert azt talán felesleges is bővebben fejtegetni, hogy a Ligának céljai elérésében jelentékeny anyagi erőre van szüksége. Az anyagi erők gyarapítását célozza a Liga által most rendezendő tárgysorsjáték is, melynek tervezete valóságilag szenzációs, mert a kibocsátott sorsjegyek mindegyike feltétlenül nyer és a legkisebb nyeremény is művészi izléssel készült arany vagy ezüsttárgy. A Liga ezeket a tárgyakat részben ajándékba kapta, részben pedig vásárolta s most sorsjáték keretében értékesíti. Senki sem ajándékoz és nem kockáztat tehát, aki e sorsjegyekből vásárol és mégis elősegíti a Liga törekvéseit, mert minden e révén begyűlt fillér egy-egy megmentett kis lélek váltásdíja. A sorsjegyek ára darabonként 1 korona 50 fillér és kapható minden dohánytözsében.

Országos vásár. A hódási országos vásár folyó hó 4-én és 5-én lesz megtartva.

Gyermeknap. Az elhagyott virágmagvat, az elszórt növény csiráját felkapja a szél és viszi tova. Ha termékeny talajra akad, akkor megél, tovább fejlődik; de az ember fiai, azok az elhagyott gyermekek nem oly szerencsések, hogy a természet fejlessze életüket az emberi jó szív hozzájárulása nélkül! Hány ilyen van hazánkban, kit a nyomor kiteszt az utcára és a bűn karjaiban keres menedéket. Ezeket kell a társadalomnak megmenteni. Ezért tegyük lehetővé, hogy a Zomborban rendezendő gyermeknapok április első és második napján fényesen sikerüljenek. Filléreinkkel hozzájárulunk néhány eltaszított gyermeknek a visszahódításához.

A zombori iparosok továbbképző tanfolyamának berekesztése. Folyó hó 28-án délelőtt 8 órakor volt az iparosok továbbképző tanfolyamának ünnepélyes bezárása a zombori felső kereskedelmi iskolában, ahol ezen alkalomból érdeklődő iparosaink s az előadásokon résztvevő tanulók is szép számban jelentek meg. Zsuiyevits Ernő, felső kereskedelmi iskolai igazgató, a továbbképző tanfolyam vezetője, záró beszédében örömmel mutatott rá azon, városunkra rendkívül öröndetes körülményre, hogy míg az elmúlt évben csak négy tárgyhól, ugymint a számtanból, az ábrázoló mértani és szabadkézi rajzból voltak tanfolyamok, az idén már tíz tanfolyamon, és pedig az emliteiteken kívül a könyvviteltanból, az építőipari szakrajzból, a cipészeti és szabátszati szakrajzból (külön a mesterek és külön a segédek számára) gyarapíthatták városunk törekvő iparosai ismereteiket. A tanfolyamok látogatottsága megmutatta, hogy iparosaink felismerték a továbbképzés fontosságát s megragadták a kedvező alkalmat, melyet a kereskedelmi kormány a m. kir. technológiai iparmuzeum által rendezett ilyenmő tanfolyamok által nekik nyújtott. A tanfolyamok kézzelfogható fényes eredményt mutatta az a kiállítás, melyet a szaktanárok az építészeti szakrajzból, az ábrázoló mértanból s a szabadkézi rajzokból rendeztek a főgimnázium rajztermében; a kiállított igazán szép gyűteményeken meglátszott a tanulók fáradságtalan szorgalma s a vezető tanárok ügybuzgó lelkesedése.

Alakuló gyűlés. A kulai posztógyár részvénytársaság legközelebb megtartja alakuló gyűlését. A részvényesektől a 30% alapdíjat már beszedték. A gyár 600 ezer korona alap-tőkével alakul.

A zombori kath. legényegylet csütörtöki felolvasó estélyén Schippert Olga és Marschall Béla szép szóloival valóságilag elbűvölték a hallgatóságot. A kellemes, behizelgő hang s az ügyes zongorakiséret gyakorlott énekesekre és iskolázott zongorajátzókra vallott. Buday Gerő Lourdesről szóló felolvasásában elzarándokoltatott bennünket a nagy csodatévőhöz, a Lourdesi Szűzhöz. A zarándokot eredeti magyarázataival s tiszta, gondosan kidolgozott képeivel kellemes szórakozást nyújtott, egyúttal szórakozva oktatótt is. Közben Gasmann József egyesületi tag egy Mária költeményt szavalt. A németajku ifju kiejtésén erősen megérett annak befolyása, a közönség azonban épülve a reményteljes honfi nemes buzgóságán és szorgalmas törekvésén, lelkesen megtapsolta.

Öngyilkosság az anya sirján. Megható öngyilkosság történt Baján. Egy 20 éves fiatalember édesanyja sirján agyonlőtte magát. Máthé István 20 éves asztalos-segéd körülbelül 2 év előtt vesztette el édesanyját s azóta folyton buslakodott. A szerencsétlen fiatalembert most valami kór támadta meg s fájt folyton a feje. Ez a fiut végleg elkéserrítette. A napokban a mint édesanyjának sirjához s ott sziven lőtte magát. Nyomban meghalt. A holdogtalan fiatalember hátrahagyott levelében azt írta, hogy egész élete boldogtalan volt és csak a halálban keres megnyugvást. Egyetlen kívánsága az volt, hogy örök álmát édesanyja mellett aludhassa. Kívánsága teljesült.

AV. H. O. Sz. bácsmegeyi választmánya legutóbbi ülésén F e h e r Jenő mérnököt a pártoló tagok sorába felvette.

Ternovszky Margit Pécssett.

A Pécsi Nemzeti Színház igazgatóságának meghívására két napon át Pécssett vendégszerepelt kelemenfalvi Ternovszky Margit fényes, nagy sikerrel. Bemutatkozás alkalmából mindkét napon át zsufolásig megtelt a színház ur közönséggel, amely elhalmozta virágokkal a gyönyörű hangu művészasszonyt. Pécs város közönsége gyönyörű babérkoszorút, míg Zsolnai Miklós udvari tanácsos, Littke József gyáros, dr. Tóth Dezső és a Pécsvidéki Tanítónők Egyesülete egy-egy gyönyörű virágkoszarot adtak Ternovszky Margitnak, aki legközelebb Temesvárott fog vendégszerepelni.

Az inasok szervezete.

A mai világban a társadalom minden osztálya szervezetbe igyekezett tömörülni, hogy jobb étvágygyal falhassa föl — egymást. A szervezetek között nem megvetendő lett volna az sem, amelyet az iparos és egyéb tanoncok állítottak volna föl, sőt néhány helyen már föl is állítottak. Az inas uraknak ez a merészen tultengő jó szándéka azonban nem tudott testet ölteni, mert a kereskedelemügyi miniszter egy most kelt rendeletében megtiltja, hogy a kiskoru iparostanoncok szervezeteket alakítsanak, minthogy a kiskoru inasokra az egyesülési és gyülekezési jog nem vonatkozhatik s mivel nem engedhető meg, hogy ezek a gyakran korecsmai helyiségekben tartott gyűléseken részt vegyenek. Egyuttal intézkedik a leirat a már létező ily egyesületek feloszlásáról is.

Gyilkos orrvadászok. A béregiek előtt nagy respektusa volt Gersics Antal és Szántó Ferenc erdőőröknek. Gersics és a veje, Szántó a béregi kincstári erdőkre vigyáztak. Amíg ők oda nem kerültek a faluba, addig a béregiek olykor-olykor hozzájuthattak egy titokban elejtett szarvashoz, éjjel kivágott fatörzshöz. Gersics és Szántó azonban vigyáztak a kincstár tulajdonára, s nem egyszer megsörétezték, megverték, vagy feljelentették azokat, akiket a tilosban értek. A béregi orrvadászok szörnyen el voltak keseredve a két vadőr ellen, s mintegy nyolcan-tizen összeesküdtek, hogy ahol érik, elteszik őket láb alól. Néhány nappal ezelőtt egy délután a kincstári erdőben lövéseket hallott Szántó Ferenc. Tudta, hogy valamelyik orrvadász veri fel az erdő csendjét, s nyomban a hang után sietett. Az erdőben egy tisztáson két ismert béregi orrvadászt pillantott meg. Vig (Puccel) Boldizsárt és Lovrinov Tamást. Alig tünt fel azonban az erdőőr alakja, Vig célba vette és rálőtt. A golyó Szántó Ferenc hasába furdott. A vadőrnek még csak annyi ideje volt, hogy elcsúszta a fegyverét s a következő pillanatban holtan rogyott össze. A gyilkosok pedig, akik csak azért lőttek, hogy a vadőröket oda csalják, elfutottak. A lövöldözés zajára figyelmessé lett Gersics Antal is s odasietett, ahonnan a lövéseket hallotta. Mire odaért, akkorára Szántó Ferenc már halott volt. A két orrvadász pedig kívül volt a lőtávolon. A csendőrségnek sikerült mindkettőjüket elfogni. Vig nem is tagadja a bűnét. Ellenségét látta a vadőrben s azért ölte meg.

Uj kaszárnya. Ujvidékről írják: A katonai kincstár és Ujvidék városa között az ujvidéki hidsáncok megváltása ügyében a napokban oly értelmű egyezség jött létre, hogy az ujvidéki oldalon levő 24 holdnyi sáncterület a város tulajdonába megy át azon kötelezettség mellett, hogy a város köteles a Duna pétérváradí oldalán egy zászlóalj számára kaszárnyát építtetni, melynek terveit a város költségére a katonai műszaki hivatal fogja elkészíttetni. Ezenkívül mindkét hídfőnél egy-egy őrház 50—50 ember számára.

Leharapta felesége orrát. Pinterits Mihály szabadkai lakos és vele vadházasságban élő Józsa Mária varróleány között, rövid ideig tartott boldogság után kiütközött és napirenden volt a veszekedés. Józsa Mária kijelentése, hogy elhagyja a házat, annyira kihozta sodrából Pintericsét, hogy ütlegelni kezdte az asszonyt. De ez sem engedett s birokra kelve Pintericscsel, már-már földhöz teperte, mikor ez gondolt merészet és leharapta házastársa orrát, azután ismeretlen helyre szökött.

Allami jutalmak ipari munkásoknak.

A kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy évenként bizonyos számú jutalmat ad a kereskedelmi és iparkamarák javaslatára oly ipari munkásoknak, kik hosszú és hűséges szolgálattal és ezzel párosult egyéb kiváló jó tulajdonságokkal erre érdemeket szereztek. E jutalmakból évenként 5 esik a szegedi kereskedelmi és iparkamara területére (Szeged, Hmvasárhely, Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor törvényhatósági városok, Csongrád és Bács-Bodrog vármegyék) és ezek rendszerint minden évben a karácsonyi ünnepek körül osztatnak ki megfelelő ünnepélyességgel. A kitüntetett munkások mindegyike 100 koronát és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt kap. A kitüntetésre való javaslatlétel és a jutalmak kiosztása a kamara főadatát képezvén, felkérjük a kerület munkaadóit, ugy a gyárosokat, mint a kisiparosokat, hogy közöljék a kamarával azon munkásaik névsorát, az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemességét bizonyító adatok kíséretében, kiket a jutalmazásra érdemesnek tartanak. A kitüntetésre való igény előfeltételei a következők: 1. Magyar állampolgárság. 2. Tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás, (kapus, kocsis, gyári irodaszolga és más ily természetű szolgálatot teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat.) 3. Legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka körében, (tanonc-évek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljeszen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűnek tekintetnek. 4. A rendes munkabér, vagy munkakereset évi összege, a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg a munkakönyvvel, vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. A kellően felszerelt ajánlások legkésőbb 1909. évi április hó 15-ig küldendők be a kamarához.

Szédelgő lócsiszár.

Gombos Mari, zentai gazdálkodó az adai vásárra egy lovat vitt eladás végett. Orozsmai Futó Mihály lócsiszár ezt az alkalmat arra használta ki, hogy Gombos Marit megcsalja. Ezért látszólag megvette a lovat 260 koronáért, de a vételárból csak 100 koronát fizetett meg neki. Később odavezetett két másik idegent Gombos Marihoz, akik hangos fogadkozással addig hazudták Gombosnak, hogy a lóvásárló Futó Mihály nagyon gazdag ember, amíg ez elhitte s a 100 korona előlegért elengedte vinni a lovat. Gombos Mari azonban hiába várta, hogy Futó Mihály megküldje neki a 160 korona vételárhátralékot, ezért később feljelentette. A megindult nyomozásban kiderült aztán, hogy Futó Mihály egy közönséges futó vásári szédelgő, aki hasonló hazugságokkal már sok hiszékeny gombosmarit károsított meg. — Legutóbb Csantavéren is ilyen bárgyu mesékkel szédelgett a városok között, de elfogták s most folyik ellene az eljárás.

Milyen idő lesz? Április hava sem ígér oly időjárást, mely pótlólag hatna az eddigiekért, mert e hónapban kétszer is kerülünk Jupiterrel oly helyzetbe, hogy maximális befolyását érvényesíthesse reánk és pedig 2-án és 29-én, ahol ez utóbbi különösen káros hatással lehet a terményekre nézve. Április változó időjárással biztat, ahol az enyhe, meleg jelleg, a bolygók állásaiból kifolyólag leginkább csak 20-ika körül fejlik ki s 27—28-ig tart. A hó eleje hűvös, esetleg hideg lesz, különösen 2-től 5-ig, azután változó, szeles, esetleg csapadékos jelleggel.

Öngyilkos katona. A zombori vasúti állomásnál levő parkban péntek este szolgálati fegyverével halántékra lőtte magát Magrisó Marcell kulai illetőségű, cs. és kir. 6. gyalogezredbeli tizedes, aki Ujvidéken szolgált. A vérében fetrengő szerencsétlen embert egy vasutas találta meg. Rögtön jelentést tett telefonon a rendőrkapitányságnak, ahonnan Martinovits György rendőrfelügyelő ment ki a helyszínére. A rendőrfelügyelő utasítására a halálosan sérült embert be szállították a városi kórházba, ahol rövid kínlás után kiszendetett, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna. A szerencsétlen ember, hir szerint egy katonai foglyot kísért

a zombori bisóság elé kihallgatás végett. A vasúti állomásról jövet, a parkon ment keresztül, ahol a felügyeletére bizott fogoly megszökött tőle. A büntetésből való félelmében aztán öngyilkossá lett.

Csöd. A szabadkai kir. törvényszék Hofmann Sámuel zentai lakos játékkereskedő ellen a csődöt elrendelte. Tömeggondnokul dr. Schwarcz Imre zentai, helyettesévé dr. Paukovich Andor szabadkai ügyvéd neveztek ki.

Szerkesztői üzenet.

Sz. B. Mi is elhiszük, hogy már eléggé megnőtt s méltatjuk belátását is, hogy tanulni még nem sokat tanult, de mindez nem ment fel bennünket a nagy közönséggel szemben vállalt azon kötelességünk teljesítésétől, hogy gyarló próbálgatásoktól megkíméljük. Elfektettük hát lantjának újabb cseméit is a sárgödörbe — a papirkosárba, hadd aludják ott békében örök álmaikat.

G. T. Az „Örök temetés” eljuttott szerkesztőségünkbe, hogy legközelebb feltámadjon a — Bácskában. Köszönet.

HIRDETÉSEK.

A Flórián-utca 10. sz. egyemeletes ház egészben vagy részekben kiadó esetleg eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 16

Ház eladás.

Szabadságtér 10. számú ház szabad kézből eladó. Bővebb értesítést ad ugyanott a tulajdonos.

5-2

Eladó

8-6

Bácskában vasutállomás közvetlen közepében 1000 □-öl terület nagyobb szabásu modern méhészettel. Bővebb felvilágosítás a kiadóban nyerhető.

Teljesen önálló, mérlegképes, perfekt magyar, német, horvát-szerb levelező, elsőrendű referenciákkal, azonnali belépésre ajánlkozik. Szives megkeresések „Önálló” Szabadka posta restante kéretnek. 82-2-2

ELADÓ

∴ keltető tojások. ∴

Fajtiszta sárga orpington tojások darabonként 40 fillér-
jével kaphatók

Gromilovits Andrásnál
ZOMBOR,

Thököly (Apatini) ut 49. szám alatt.
! Előjegyzéseket őszi szállításra elfogad. !

6-1

Kiadó ház.

Zomborban, (Felsőváros) a Flórián-utcában levő 11. sz. ház kiadó. Bővebbet a 00 kiadóhivatalban. 00

Eladó háztelek.

A Liszt-utcában egy üres háztelek eladó. — Bővebbet dr. Feles Adolfnál.

5-2

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár
SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gomb-szögek** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **mészt.** Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 300 korona. **Több waggon rendelésnél árengedmény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár folyékony kátrány, kátránylemez és cementben, melyek a legolcsóbb árakon szereshetők be.

Ócskavas a legmagasabb árban mindenkor átvéteik.

Tisztelettel 100-62

MERKL JÁNOS
SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

KEIL-LAKK

legkittünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle fehér glazur fénymáz mosdók számára 90 fl.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fl.

Keil-féle padlófénymáz 90 fl.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Keil-féle legfinomabb cipőcrém 30 fl.

Mindenkor kaphatók:

8-1

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

HÓDSÁG: Rausch Ede.

|| SZABADKA: Wachsmann Jenő és Tsa.

KULA: Récei Miksa.

|| TITEL: Nonnenmacher Endre.

Pálinkafőző készülékek

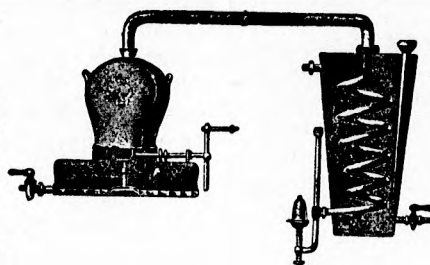
100 litertől egész 400 liter irtartalommal, az új szeszadó-törvény előírásai szerint készítve.

Ujabb rendszer:

SZÁLLITHATÓ KIVITEL,

akár bukkánóval,

akár bukkánó nélkül.

Régebbi rendszer:

BEFALAZHATÓ KIVITEL,

akár hűtőpalackkal,

akár hűtőkglyóval.

Az új szeszadó-törvény előírásait a legszigorubbban tartjuk be. Minden vevőnknek a kezelésre és eljárásra vonatkozó hasznos utasításokat adunk.

Szivattyúk, szesztömlők, csövek, pincegazdasági-gépek és cikkek állandóan raktáron.

Kérjen árjegyzéket és ajánlatot.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,

gép- és szerszámraktár. — Gépszijgyár. — Műszaki iroda.

Budapest, Váci-körut 26. sz. Sürgőnycim: „USZÓ“ BUDAPEST.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSSEN

Bittermann Nándor és Fia

☒☒ kő- és könyvnyomdája ☒☒

ZOMBORBAN,

☒☒ a vármegye palotájában. ☒☒

Megrendelések a legrövidebb idő alatt szállítanak. o

*

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

*

Könyvkötői munkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítanak. ==

*

☒☒ Községi nyomtatványokból ☒☒

☒☒ nagy raktár. ☒☒

*

60-60

Telefonszám: 18.